

ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง
ต่อกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ



นางสาววิภา มิ่งเมือง

สถาบันวิจัยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-627-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE EFFECT OF GROUP REALITY THERAPY ON COPING
STRATEGIES OF LOW ACADEMIC ACHIEVEMENT
MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS**



Miss Weena Mingmaung

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Counseling Psychology**

**Graduate School
Chulalongkorn University**

Academic Year 1997

ISBN 974-638-627-1

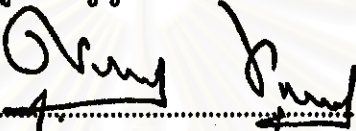
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง
ต่อกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ

โดย นางสาววิณา มิ่งเมือง

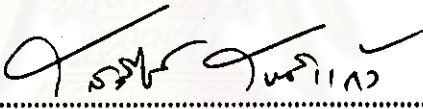
สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา

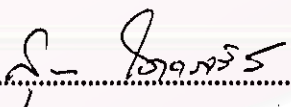
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส

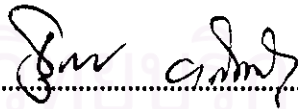
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โสริช ไพธิแก้ว)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)


.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ขงกิตติกุล)

สถาบันวิจัยจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิชา มิ่งเมือง : ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงต่อกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (THE EFFECT OF GROUP REALITY THERAPY ON COPING STRATEGIES OF LOW ACADEMIC ACHIEVEMENT MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.สุภาพรณ โคตรจรัส, 170 หน้า. ISBN 974-638-627-1.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงต่อกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยมีสมมติฐานการวิจัย คือ (1) หลังการทดลองนักเรียนที่เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีคะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาโดยใช้ความสามารถของตนเองและการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาโดยอาศัยแหล่งสนับสนุนอื่น ๆ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกลุ่มและสูงกว่าคะแนนของนักเรียนที่ไม่ได้เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม (2) หลังการทดลองนักเรียนที่เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีคะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาค่าก่อนเข้าร่วมกลุ่มและต่ำกว่าคะแนนของนักเรียนที่ไม่ได้เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Control Group Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ จำนวน 16 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากผู้ที่มีคะแนนวิธีการเผชิญปัญหาด้านมุ่งจัดการกับปัญหาโดยใช้ความสามารถของตนเองและการเผชิญปัญหาด้านการมุ่งจัดการกับปัญหาโดยอาศัยแหล่งสนับสนุนอื่น ๆ ต่ำกว่าค่ากลางคือ ต่ำกว่า 52.5 และ 22.5 คะแนนตามลำดับ และมีคะแนนวิธีการเผชิญปัญหาด้านหลีกเลี่ยงปัญหาสูงกว่าค่ากลางคือสูงกว่า 70 คะแนน และสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง ทั้งหมด 12 ครั้ง เป็นระยะเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ถึง 2 ครั้ง ๆ ละ 1.30-2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้นประมาณ 20 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวัดการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากแบบวัดการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น(The Adolescent Coping Scale) ของพรายเดนเบอร์กและลูอิส วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนวิธีการเผชิญปัญหาคด้วยวิธีการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

(1) หลังการทดลองนักเรียนที่เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีคะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาโดยใช้ความสามารถของตนเองและการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาโดยอาศัยแหล่งสนับสนุนอื่น ๆ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกลุ่ม และสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้ากลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(2) หลังการทดลองนักเรียนที่เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีคะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาค่าก่อนเข้าร่วมกลุ่มและต่ำกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้ากลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา
สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 843155 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEY WORD : GROUP REALITY THERAPY / COPING STRATEGIES /

LOW ACADEMIC ACHIEVEMENT STUDENTS

WEENA MINGMAUNG : THE EFFECT OF GROUP REALITY THERAPY ON

COPING STRATEGIES OF LOW ACADEMIC ACHIEVEMENT MATHAYOM SUKSA

THREE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SUPAPAN KOTRAJARAS,

M.S. 170 pp. ISBN 974-638-627-1.

The purpose of this research was to study the effect of group reality therapy on coping strategies of low academic achievement Mathayom Suksa three students. The hypotheses were that (1) the posttest scores on the problem-focused coping scale and the reference to others coping scale of the experimental group would be higher than its pretest scores and the posttest scores of the control group. (2) the posttest scores on the nonproductive coping scale of the experimental group would be lower than its pretest scores and the posttest scores of the control group. The research design was the pretest - posttest control group design. The sample was 16 students in Mathayom Suksa three who have low academic achievement randomly selected from the students who scored below mid point on the problem-focused coping scale and the reference to others coping scale, and scored above mid point on the nonproductive coping scale. They were randomly assigned to the experimental group, and the control group, each group comprising 8 students. The experimental group participated in a group reality therapy program conducted by the researcher, for one and a half to two hours once or twice a week over a period of 7 consecutive weeks which made approximately 20 hours. The instrument used in this study was the Adolescent Coping Scale developed from the Frydenberg and Lewis's Adolescent Coping Scale. The t-test was utilized for data analysis.

The results indicated that:

(1) The posttest scores on the problem-focused coping scale and the reference to others coping scale of the experimental group were higher than its pretest scores and higher than the posttest scores of the control group at .01 level of significance.

(2) The posttest scores on the nonproductive coping scale of the experimental group were lower than its pretest scores and lower than the posttest scores of the control group at .01 level of significance.

ภาควิชา.....

สาขาวิชา.....จิตวิทยาการปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความเมตตา กรุณาจาก รองศาสตราจารย์ สุภาพรพรหม โศภนโรต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือ ดูแล ชี้นำการทำงานในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จด้วยความเอาใจใส่ ห่วงใย ให้กำลังใจ และเกื้อกูลอย่างยิ่งตลอดช่วงเวลากการทำงาน จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โสริช โทธิแก้ว อาจารย์ผู้ฝึกฝน ฝึกหัด ให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และพัฒนาความงอกงามให้กับชีวิต และปลูกฝังพื้นฐานการเป็นผู้ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานครั้งนี้ได้สำเร็จ กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำหลาย ๆ ประการ ในการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และกราบขอบพระคุณ อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษาทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ อาจารย์นิยพรพรหม ศรีसारคาม ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัด อัมพรสวรรค์ ที่กรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจารย์อรุณี ชาญด้วยกิจ อาจารย์เพ็ญศรี วชิราวีโรจน์ และอาจารย์สายจิต เตมา ที่ให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลอย่างยิ่ง ตลอดช่วงเวลากในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธจักรวิทยาและโรงเรียนสายปัญญา ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาเครื่องมือวิจัย และโรงเรียนสตรีอัมพรสวรรค์ทั้ง 18 ท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนร่วมให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีทุกคน คุณสร้อยสิรินทร์ สืบศิริ คุณจงรัก อินทร์เสวก และคุณภัทรสุดา ฮามคำไพ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลในการศึกษาทฤษฎี คุณเพ็ญเพ็ญ จิรัชย์ ที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ จิตวิทยารุ่น 11 ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูล ตลอดช่วงเวลาที่ร่วมเรียนรู้ด้วยกัน ขอขอบคุณ ร.ต.อ.กาญจนา ชาควรรณวงศ์ คุณกัลยา รตสูงเนิน ที่ช่วยเหลือเกื้อกูลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี รวมทั้งที่ ๆ น้อง ๆ จิตวิทยาทุกท่าน

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกพระคุณพ่อ แม่ ผู้ให้กำเนิด และให้การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาด้วยดีตลอดมา และขอบคุณน้อง ๆ ทุกคนในครอบครัว ที่คอยห่วงใย และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ผู้วิจัยขอมอบความสำเร็จครั้งนี้แก่ พ่อ แม่ พี่ น้อง และผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ช่วยเหลือเกื้อกูลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดทิจารณา	
ความเป็นจริง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา.....	21
นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	45
สมมติฐานของการวิจัย.....	45
ขอบเขตของการวิจัย.....	46
คำจำกัดความในการวิจัย.....	46
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	47
2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
การออกแบบวิจัย.....	48
กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
3 ผลการวิจัย.....	76
4 การอภิปรายผลการวิจัย.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย.....	98
รายการอ้างอิง.....	105
ภาคผนวก.....	113
ก. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	114
ข. แบบวัดวิธีการเผชิญปัญหา.....	119
ค. การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด.....	124
ง. กระแสกลุ่ม.....	131
จ. แบบฝึกหัด.....	148
ฉ. คู่มือการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ.....	159
ช. ค่าคะแนนที่ได้จากการทดลอง.....	166
ประวัติผู้เขียน.....	170

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 คำความเที่ยงของแบบวัดการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นของฟรายเดนเบอร์ก และ ลูอิส ในแต่ละด้าน โดยวิธีการทดสอบซ้ำ และวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค.....	57
2 ผลการใช้แบบวัดการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นกับกลุ่มนักเรียนไทย.....	65
3 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการเผชิญปัญหาทั้ง 3 ด้าน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนทดลองด้วย การทดสอบค่าที.....	77
4 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการเผชิญปัญหาทั้ง 3 ด้าน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที.....	78
5 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการเผชิญปัญหาทั้ง 3 ด้าน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนและหลังการทดลองด้วยการ ทดสอบค่าที.....	79
6 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการเผชิญปัญหาทั้ง 3 ด้าน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมในระยะก่อนและหลังการทดลอง ด้านการทดสอบค่าที.....	80
7 คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น.....	125
8 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายชื่อในแต่ละด้านกับคะแนนรวม ในแต่ละด้านของแบบวัดการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น.....	128
9 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเผชิญปัญหาในด้านมุ่งจัดการกับปัญหาโดยใช้ความ สามารถของตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่ละคนในระยะก่อน หลังการทดลอง.....	167
10 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเผชิญปัญหาในด้านมุ่งจัดการกับปัญหา โดยอาศัย แหล่งสนับสนุนอื่น ๆ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแต่ละคน ในระยะ ก่อนและหลังการทดลอง.....	168
11 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเผชิญปัญหาในด้านการหลีกเลี่ยงปัญหา ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แต่ละคน ในระยะก่อนและ หลังการทดลอง.....	169

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระบบการรับรู้และระบบพฤติกรรมของบุคคล	11
2 แสดงรูปแบบของกระบวนการของความเครียดตามทฤษฎีความเครียดของ ลาซารัส	23



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย